

Ο Νείλος Καβάσιλας και η συστηματοποίηση των κριτηρίων ερμηνείας στην Αντιρρητική κατά Λατίνων Γραμματεία

Βλ. Χρήστος Αραμπατζής, *Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Ερμηνευτικής*, Ostrakon Publishing, Θεσσαλονίκη 2014, σ. 536-547.

Σημαντικά έργα Νείλου Καβάσιλα:

Ἐκ τοῦ ἐναντίον πρὸς τὸ συμπέρασμα, ἢ περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λόγοι πέντε

Βλ. Nil Cabasilas, *Sur le Saint Éspirit, Introduction, texte critique, traduction et notes par le hiéromoine Théophile Kislas*, Cerf, Παρίσι 2001, σ. 174-416.

Λύσεις τῶν προτάσεων τῶν Λατίνων ἐξ ὧν συνάγειν οἴονται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι

Βλ. P. Kislas, *Nil Cabasilas et son traité sur le Saint-Ésprit, Introduction, édition critique, traduction et notes*, Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου-Π, Στρασβούργο 1998, σ. 522-662.

Ἀπάντησις σαφῆς τε καὶ σύντομος πρὸς Λατίνους

Βλ. P. Kislas, *Nil Cabasilas et son traité sur le Saint-Ésprit, Introduction, édition critique, traduction et notes*, Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου-Π, Στρασβούργο 1998, σ. 208-213.

Κατὰ Ἰταλῶν πρόχειρον

Βλ. Αι. Γκόλτσου, *Νείλου Καβάσιλα «Κατὰ Ἰταλῶν πρόχειρον»*, [Μεταπτυχιακή εργασία], Θεσσαλονίκη 1988, σ. 35-46.

Πρόδρομοι: Συνεχίζει το έργο του αγίου Γρηγορίου Παλαμά Θεσσαλονίκης

Ανασκευή: Αναιρούνται οι προτάσεις του Ιωάννη Βέκκου και οι μεθοδολογικές αρχές προσέγγισης του Θωμά Ακινάτη

Κληρονομιά: Τα ερμηνευτικά κριτήρια του Νείλου Καβάσιλα αξιοποιήθηκαν στη Σύνοδο Φεράρας-Φλωρεντίας από τους Ιωσήφ Βρυέννιο, Γεννάδιο Σχολάριο (μετέπειτα Οικ. Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως) και άγιο Μάρκο Ευγενικό Εφέσου.

Τα επίδικα των ερμηνειών:

- Αρεοπαγίτικα συγγράμματα
- Αποτίμηση έργου συνόδων
- Ερμηνεία διαμάχης αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας και Θεοδωρήτου Κύρου για την Τριαδολογία
- Ανακήρυξη του αγίου Μαξίμου Ομολογητού και του αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού ως αυθεντιών

Θεολογική μεθοδολογία:

- Κατανόηση σκοπού για τον οποίο συντάχθηκε το εκάστοτε κείμενο
- Κατανόηση των ιστορικών συνθηκών
- Κατανόηση της αιτίας που το προκάλεσε
- Έμφαση στη σωτηριολογία και τον σωστικό σκοπό.

Ο άγιος Μάξιμος Ομολογητής ως Ορθόδοξος ερμηνευτής ορισμένων λατινικών θέσεων και άρα ως βάση του διαλόγου

- Η έννοια της ουσιώδους προόδου
- Οι βεβαιώσεις που παρείχε στον άγιο Μάξιμο Ομολογητή η τοπική Εκκλησία της Ρώμης
- Το ζήτημα του κύρους του αγίου Αυγουστίνου Ιπώνος
- Οι θέσεις του αγίου Αυγουστίνου για το προπατορικό αμάρτημα και η Ορθόδοξη οπτική του αγίου Μαξίμου του Ομολογητού
- Η Τριαδολογία του αγίου Αυγουστίνου Ιπώνος

Περαιτέρω μεθοδολογικά ζητήματα:

- Εξέταση του αν ένας Πατήρ της Εκκλησίας έχει εκφράσει μια θέση με τρόπο αγωνιστικό και αντιρρητικό κατά τη διάρκεια αντιπαράθεσης με αιρετικό ή αν την εκθέτει εντός ενός δογματικού και ομολογιακού κειμένου
- Η σημασία του γλωσσικού παράγοντα και τα λάθη κατά τη μετάφραση
- Ο συνοδικός χαρακτήρας της Ορθόδοξης Θεολογίας και η αποσαφήνιση των σκοπών των όρων